

CZARNOGÓRA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia	13,8 km ²
Ludność	628,8 tys.
Waluta	EUR
Język	czarnogórski (oficjalny status mają j. serbski, bośniacki, albański i chorwacki)
Prezydent	Jakov Milatović
Premier	Milojko Spajić
Wicepremierzy	Vladimir Jaković Ervin Ibrahimović
Minister Spraw Zagranicznych	Filip Ivanović
Minister Rozwoju Gospodarczego	Nik Gjelošhaj
Chargé d'affaires a.i. w Podgoricy	Bartosz Marcinkowski
Ambasador Czarnogóry	Veljko Milonjić (02.07.2025 r.)

Podstawowe wskaźniki gospodarcze Czarnogóry

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PKB (dynamika%)	3,9	2,8	-15,3	12,4	3,8	3,4	3,0	3,0
Inflacja (% PKB)	2,9	2,5	-0,26	2,4	16	4,2	3,4	2,9
Stopa bezrobocia (%)	15,5	14,9	18,3	16,9	15,2	14,7	11,5	11,0
Eksport (mln EUR)	1889,1	2430,0	1240,0	1114,2	700,3	674,3	615,0	-
Import (mln EUR)	2322,0	2500,0	2920,0	3080,0	3 533,8	3 810,1	4 077,7	-
Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych w mln EUR	659,2	420,0	530,0	552,0	518,6	856,9	1 380,0	-

Źródło: Ministerstwo Finansów Czarnogóry

1. Sytuacja polityczna.

Czarnogóra jest republiką parlamentarną. Jako jedyny kraj w regionie Bałkanów Zachodnich wprowadziła jako walutę euro. Konsekwentne wysiłki władz przyniosły pozytywne efekty i w drugiej połowie 2013 roku gospodarka Czarnogóry zaczęła powoli wychodzić z recesji. Od 7 czerwca 2017 r. Czarnogóra jest członkiem NATO.

2 kwietnia 2023 r. w II turze wyborów prezydenckich w Czarnogórze zwycięstwo odniósł Jakov Milatović, współzałożyciel ugrupowania Europa Teraz!. Zdobył 60% głosów, zaś jego rywal, urzędujący prezydent Milo Djukanović, uzyskał poparcie 40% wyborców.

11 czerwca 2023 r. odbyły się przedterminowe wybory do 81-osobowego parlamentu Czarnogóry. Zwyciężył współzałożony przez nowego prezydenta Jakova Milatovicia Ruch Europa Teraz!, zdobywając 25,6% głosów. Na drugim miejscu z poparciem 23,2% znalazł się blok wyborczy Razem!, którego główną siłą jest Demokratyczna Partia Socjalistów (DPS) kierowana do kwietnia 2023 r. przez byłego prezydenta Milo Djukanovicia. Do parlamentu wejdą również: proserbski blok Na rzecz Przyszłości Czarnogóry, koalicja Demokraci i Zjednoczona Akcja na rzecz Reform, Partia Bośniacka, a także Socjalistyczna Partia Ludowa–DEMOS. Ponadto w nowym parlamencie trzy mandaty przypadną przedstawicielom mniejszości albańskiej, a jeden chorwackiej. Frekwencja wyniosła 56%.

Wygrana Ruchu Europa Teraz! jest efektem rozczerowania społeczeństwa ponad 30-letnimi rządami DPS i Djukanovicia.

Kluczowymi projektami w strategicznym dla Czarnogóry sektorze energetycznym pozostaje budowa II bloku elektrociepłowni w Pljevlji, podwodnego kabla energetycznego zapewniającego połączenie z Włochami, poszukiwanie gazu i ropy naftowej w strefie przybrzeżnej Czarnogóry, budowa gazociągu Jońsko-Adriatyckiego (IAP) oraz budowa małych elektrowni wodnych. Ponadto zaplanowano szereg projektów w dziedzinie transportu: m. in. budowę autostrady Bar - Boljare (inwestycja chińska), linii kolejowej Bar-Budapeszt oraz rozbudowę portu w Barze (inwestycja turecka).

W najbliższych latach realizowane być mają duże zagraniczne (kapitał z Azerbejdżanu, ZEA) inwestycje w sektorze turystycznym (np. Porto Montenegro, Portonovi, Lustica Bay, Księżęca Plaža). Mają one dać zatrudnienie kilku tysiącom pracowników. Ma to istotne znaczenie biorąc pod uwagę niewielką populację Czarnogóry i wysokie bezrobocie.

2. Polityka gospodarcza.

Ogólna charakterystyka sytuacji gospodarczej - gospodarka Czarnogóry oparta jest przede wszystkim na usługach (po referendum w sprawie niepodległości w 2006 r. gospodarkę zaczęto przekształcać w gospodarkę bardziej opartą właśnie na usługach niż rolnictwie) i znajduje się w fazie transformacji do gospodarki rynkowej.

Dla gospodarki Czarnogóry turystyka stanowi ok. 1/4 PKB. Od kilku lat kraj przyciąga każdego roku około trzy razy więcej turystów niż wynosi całkowita liczba jego mieszkańców, co pozwala prognozować dalszy wzrost znaczenia sektora turystyki w gospodarce Czarnogóry. W drugim kwartale 2021, wraz z powrotem turystów i poluzowaniem reżimu COVID, gospodarka wyraźnie odbiła. Ruch turystów osiągnął 84% poziomu sprzed pandemii (2019). W kraju rozwija się także przemysł

wydobywczy (węgiel brunatny, boksyty, rudy żelaza, cynku i ołowiu, sól z salin morskich) oraz drzewno-papierniczy i elektromaszynowy. Grunty orne zajmują tylko 5% powierzchni kraju, zaś łąki i pastwiska ok. 35%. Hoduje się zwierzęta, takie jak np.: owce, bydło, kozy czy drób. Do najpopularniejszych zbóż uprawianych w Czarnogórze zalicza się pszenicę oraz kukurydzę, popularne są również warzywa i rośliny śródziemnomorskie (oliwki, figi, cytrusy).

Handel zagraniczny - Całkowity zagraniczny handel towarowy Czarnogóry w okresie styczeń – grudzień 2024 r. wyniósł 4 4 692,7 mln euro, co oznacza wzrost o 10% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Wartość eksportu towarów wyniosła 615 mln euro, a importu 4 077,7 mln euro.

W strukturze eksportu, zgodnie ze Standardową Międzynarodową Klasyfikacją Handlu (SITC), najliczniej występowały produkty: paliwa mineralne, smary i materiały pokrewne, w tym: prąd elektryczny.

W strukturze importu, według SITC, najliczniej występowały maszyny i sprzęt transportowy, w tym: pojazdy drogowe, maszyny, aparaty i urządzenia elektryczne.

Głównymi partnerami handlowymi w eksporcie były: Serbia, Szwajcaria oraz Bośnia i Hercegowina

Głównymi partnerami handlowymi w imporcie były: Serbia, Chiny i Grecja. Najwyższy handel zagraniczny miał miejsce z partiami CEFTA i państwami członkowskimi UE.

Inwestycje zagraniczne - dotyczą głównie sektora turystyki, a inwestorzy lokują kapitał w nieruchomościach w najatrakcyjniejszych turystycznie częściach kraju.

Gospodarka Czarnogóry odnotowała silny wzrost w latach 2021 -2023. Aktywność gospodarcza charakteryzowała się wzrostem konsumpcji prywatnej, eksportu orazżywieniem w turystyce i zatrudnieniu.

Wzrost gospodarczy Czarnogóry spowolnił w 2024 r. ze względu na słaby eksport, podczas gdy konsumpcja i żywienie inwestycji wspierały działalność gospodarczą. Ostatnio przyjęte środki, mające na celu podniesienie płacy minimalnej i obniżenie składek emerytalnych mają wspierać PKB w 2025 r., ale także przyczynią się do wzrostu inflacji.

Oczekuje się, że globalna sytuacja geopolityczna, wysoka inflacja, niestabilność polityczna, zaostrzenie warunków finansowania oraz słabszy popyt zewnętrzny będą negatywnie oddziaływać na wzrost gospodarczy w 2025 r.

Uczestnictwo w wielostronnych organizacjach i porozumieniach o charakterze gospodarczym - dzięki uzyskaniu niepodległości w 2006 r. Czarnogóra samodzielnie współpracuje z międzynarodowymi instytucjami finansowymi (Bank Światowy, EBOR) oraz jest członkiem WTO.

Stosunki gospodarcze z Unią Europejską - Czarnogóra wciąż negocjuje członkostwo w UE i ten status determinuje jej relacje gospodarcze z UE. Mimo aspiracji do akcesji, UE nie jest najważniejszym inwestorem w Czarnogórze, a w relacjach handlowych również nie zajmuje czołowego miejsca. Co więcej, UE krytycznie podchodzi do bliskich stosunków gospodarczych Czarnogóry z Chinami.

Polityka gospodarcza Czarnogóry ukierunkowana jest nadal na szybką integrację z Unią Europejską Czarnogóra rozpoczęła negocjacje akcesyjne z UE 29 czerwca 2012 r. i na razie utrzymuje dobre tempo negocjacji, dzięki czemu jest liderem wśród krajów bałkańskich Jest też pierwszym krajem

kandydującym wobec którego Komisja Europejska (przy poparciu Rady UE) zastosowała tzw. „nowe podejście do negocjacji” polegające na szczególnym skupieniu się na rozdziałach poświęconych prawom prawa, sprawom wewnętrznym, wymiarowi sprawiedliwości i prawom podstawowym (r. 23 i r. 24). Rozdziały te powinny być otwierane jak najwcześniej i zamykane jako jedne z ostatnich. Główne wyzwania stojące przed Czarnogórą w drodze do UE to m. in. walka z korupcją i zorganizowaną przestępczością.

Wniosek o członkostwo złożony w grudniu 2008 r.
Status kandydata uzyskany w grudniu 2010 r.
Negocjacje akcesyjne oficjalnie rozpoczęte w czerwcu 2012 r. podczas konferencji międzyrządowej.
Otwarte 33 rozdziały negocjacji akcesyjnych, 6 rozdziałów tymczasowo zamkniętych (rozdział 25 – nauka i badania, rozdział 26 – edukacja i kultura, rozdział 30 – relacje zewnętrzne, rozdział 7 – prawo własności intelektualnej, rozdział 10 – społ. informacyjne i media, rozdział 20 – polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu). W czerwcu 2025 r. Czarnogóra tymczasowo zamknęła rozdział 5.
Najbardziej zaawansowany postęp spośród wszystkich państw kandydujących.

Czarnogóra jest liderem w procesie akcesyjnym. W czerwcu 2024 r. w Brukseli odbyła się konferencja międzyrządowa i kraj otrzymał w IBAR (*Interim Benchmark Assessment Report*) pozytywną ocenę dot. postępów w rozdziałach 23 (wymiar sprawiedliwości) i 24 (sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo). W grudniu 2024 r. odbyła się kolejna konferencja międzyrządowa z Czarnogórą, podczas której wstępnie zamknięto trzy rozdziały negocjacyjne: rozdział 7 – prawo własności intelektualnej, rozdział 10 – społ. informacyjne i media, rozdział 20 – polityka w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu. Było to pierwsze zamknięcie rozdziałów negocjacyjnych z państwem kandydującym od 7 lat. Czarnogóra liczyła także na zamknięcie rozdziału 31 obejmującego politykę zagraniczną, bezpieczeństwa i obrony, jednak ze względu na spory dwustronne, Chorwacja zdecydowała się na zablokowanie tego kroku.

Zgodnie z przygotowaną przez KE mapą drogową, Czarnogóra może do końca 2025 r. liczyć na zamknięcie następujących rozdziałów negocjacyjnych: 5 - Zamówienia publiczne, 3 - Prawo przedsiębiorczości i swoboda świadczenia usług, 4 - Swobodny przepływ kapitału, 6 - Prawo spółek, 11 - Rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich, 31 - Polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony oraz 13 – Rybołówstwo (zamknięcie rozdziału 4, 5 i 31 może nastąpić podczas polskiej prezydencji w Radzie UE).

Pozostałe rozdziały powinny zostać zamknięte do końca 2026 r. Należy podkreślić przy tym, że rzeczywisty harmonogram będzie zależał od osiągnięć Czarnogóry i oceny państw członkowskich UE. KE przewiduje, że możliwe opóźnienia w zamykaniu poszczególnych rozdziałów mogą wynieść 3-6 miesięcy. Zakończenie negocjacji akcesyjnych i zamknięcie ostatniego rozdziału nie oznacza automatycznie wstąpienia do UE. Czarnogóra liczy, że zostanie 28. członkiem UE do końca 2028 roku, co w świetle całości procedury akcesyjnej wydaje się terminem bardzo ambitnym. Nie jest jednak wykluczone, że aby przyspieszyć proces, prace nad traktatem akcesyjnym rozpoczną się jeszcze przed zakończeniem negocjacji (powołanie grupy roboczej ds. traktatu akcesyjnego może przypaść na czas polskiej prezydencji). Wyzwaniem w procesie akcesyjnym Czarnogóry pozostaną relacje z Chorwacją – problemami w relacjach dwustronnych pozostają kwestie przebiegu granic morskich, pojugosłowiańskiego mienia oraz spory historyczne.

Zgodnie z opublikowanym 30.10.2024 r. Pakietem rozszerzeniowym KE¹, Czarnogóra w okresie jesień 2023 - jesień 2024 przyspieszyła prace zw. z akcesją do UE, a w przypadku większości rozdziałów negocjacyjnych wykazuje średni lub dobry poziom przygotowania. KE wskazała przy tym na utrzymującą się słabość wielu krajowych instytucji i ich potencjalną podatność na kryzysy polityczne. Na najniższym poziomie przygotowania są rozdziały obejmujące politykę społeczną i zatrudnienie, swobodę przepływu pracowników, środowisko i zmiany klimatu.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej.

W relacjach gospodarczych z Czarnogórą obowiązują w wyniku sukcesji prawnej umów (porozumienie o uregulowaniu dwustronnych stosunków traktatowych między Polską a Czarnogórą – weszło w życie 9 lipca 2010 r.) m.in.:

- Umowa między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Federalnym Rządem Federacyjnej Republiki Jugosławii o wzajemnym popieraniu i ochronie inwestycji, podpisana w Belgradzie 3.09.1996 r.;
- Umowa między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Federalnym Rządem Federacyjnej Republiki Jugosławii o unikaniu podwójnego opodatkowania w zakresie od podatków od dochodu i majątku, podpisana w Warszawie 12.06.1997 r.;
- 25 października 2013 r. została podpisana Deklaracja o współpracy między Ministerstwami Gospodarki Polski i Czarnogóry stwarzająca możliwości szeroko rozumianej współpracy w dziedzinach znajdujących się w kompetencji obydwu Ministerstw, np. organizacje misji gospodarczych, forów ekonomicznych czy też regularnych konsultacji.

4. Relacje handlowe

1. Wymiana handlowa Czarnogóry z Polską (mln EUR)

	2020	2021	2022	2023	Dynamika 2023 2022	2024	Dynamika 2024 2023	I-XI 2025	Dynamika I-XI 2025 I-XI 2024
Eksport	33,6	33,3	77	63	81,8%	110,1	176,2%	99,7	98,1%
Import	14,5	16,4	30	24	80%	17,0	69,6%	21,0	133%
Obroty	48,0	49,7	107	87	81,3%	127,1	122,9%	120,7	115,6%
Saldo	19,1	16,9	47	38	-	93,1	-	78,7	-

Źródło: GUS

¹ Przygotowywany przez KE co roku Pakiet rozszerzeniowy zawiera pogłębioną analizę postępów państw kandydujących, a także wytyczne umożliwiające im wskazanie tych obszarów, w których przyspieszenie reform pomoże w osiągnięciu postępów na drodze do członkostwa w Unii. Raport analizuje postępy z zakresie wdrażania dorobku prawnego UE w okresie jesień 2024-jesień 2025.

Czarnogóra zajmowała w 2024 r. 95 miejsce pod względem wartości eksportu wśród partnerów handlowych Polski z udziałem 0,15% w polskim eksporcie ogółem. Pod względem wartości polskiego importu zajmuje 116 miejsce z udziałem 0,01% w polskim imporcie ogółem.

Dane statystyczne za 2024 r. wskazują na bardzo duży wzrost wymiany towarowej w stosunku do 2023 r., osiągnięty jednak za sprawą polskiego eksportu, Wzajemne obroty osiągnęły wartość 127,1 mln EUR (wzrost o blisko 23% w porównaniu z 2023 r.). Polski eksport wyniósł 110,1 mln EUR (wzrost o ponad 76% w porównaniu z 2023 r.), natomiast import z Czarnogóry wyniósł 17 mln EUR (spadek o ponad 30% w porównaniu z 2023 r.).

W strukturze polskiego eksportu do Czarnogóry dominowały w 2024 r.: statki powietrzne i części do nich (34,82 mln EUR), maszyny i urządzenia mechaniczne (8,88 mln EUR), odzież i dodatki do odzieży (7,23 mln EUR), pojazdy nieszynowe i ich części (6,99 mln EUR), maszyny i urządzenia elektryczne (5,51 mln EUR), odzież i dodatki do odzieży, dziane (4,39 mln EUR), meble (3,92 mln EUR), statki, łodzie (3,74 mln EUR), przetwory spożywcze (2,92 mln EUR) i przetwory ze zbóż (2,87 mln EUR).

W imporcie dominowały: rudy i koncentraty cynku (10,98 mln EUR), materiały wybuchowe (2,01 mln EUR), maszyny i urządzenia elektryczne (1,63 mln EUR), rudy i koncentraty glinu (1,08 mln EUR), napoje bezalkoholowe (1,06 mln EUR) i stopy aluminium (0,71 mln EUR).

5. Relacje inwestycyjne

Inwestycje (według stanu na koniec 2024 r. w mln EUR),

	Akcje i udziały kapitałowe	Instrumenty dłużne netto	Ogółem FDI
Inwestycje PL w ME	12,2	6,5	18,7
Inwestycje ME w PL	2,4	-0,2	2,2

Źródło: NBP

Główną polską inwestycją był zakup za kwotę 25 mln EUR kopalni złóż rud cynku w miejscowości Plevlja. Spółka skarbu państwa, Zakłady Górniczo-Hutnicze "Bolestaw" S.A. dokonała w 2011 r. zakupu większościowego pakietu akcji firmy Gradir Montenegro (jedynego właściciela złóż).

Zasoby surowca w kopalni „Supljta Stijena” dają gwarancję eksploatacji

w okresie najbliższych 16 lat (przy produkcji 200 – 240 tys. ton cynku). Dostępne zasoby cynku pokrywają zapotrzebowanie około 10 procent rynku europejskiego i stanowią będą podstawowe źródło zaopatrzenia polskich hut wchodzących w skład konsorcjum ZGH Bolestaw. W 2014 r. Zakłady Górniczo-Hutnicze „Bolestaw” S.A. odsprzedały swoje udziały. We wrześniu 2016 r. polska firma Bumech S.A. uruchomiła kopalnię boksytów w miejscowości Niksić.

W maju 2022 r. Bumech S.A. zaprzestał wydobywania boksytów w Nikiće co odzwierciedlają dane za 2022 rok.

Polskie inwestycje w Czarnogórze koncentrują się także na nieruchomościach, zwłaszcza w branży turystycznej. Odnotowuje się wzrost inwestycji w zakup nieruchomości, z możliwościami zarówno w popularnych regionach nadmorskich, jak i w regionach górskich z potencjałem rozwoju infrastruktury narciarskiej.

7. Ambasada RP w Podgoricy

Ul. Kozaračka 79

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

81 000 Podgorica

Tel. +382 20 608 320, 20 608 321

Fax. +382 20 658 581

e-mail: podgorica.amb.sekretariat@msz.gov.pl

8. Ambasada Czarnogóry w Warszawie

Al. Ujazdowskie 41

00-540 Warszawa

Tel. 22 319 19 56

Fax. 22 319 56 74

e-mail: poland@mfa.gov.me

Opracował:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwa Rozwoju i Technologii